reſpondit, σὺν τοῖς θεοῖς δώδεκα. Intellexiſſe verò illum, numeratis etiam diis numerum eum confici, conſtat: ſed elegans eſt dictum propter amphiboliam, σὺν θεοῖς, hoc eſt, vel unà numeratis, vel faventibus diis. *Victor, lib. 2. Var. lect, capite 32.*

Socrates Athenienſis, cùm uxorem Xanthippen contumaciùs, ac clamoſiùs in ſe agentem diu toleraſſet, ac poſtremò aqua ſordida ab eadem perſunderetur: alta voca ridens dixiſſe fertur: Sciebam Xanthippen tonantem quandoque pluituram *Laertius, & Gellius.*

Tharſenſis Amphias, dum alienam ignobilitatem taxat, ſuam urbanè fatetur.

☞ *Vide paulò antè Tit. Ignobilitatis.*

Antigonus rex, dicacitatis ſtudio ita tenebatur, ut ne ſibi quidem parceret. Nam cùm oculo altero eſſet orbatus, accepta aliquando epiſtola grandibus literis ſcripta: Hæ, inquit, etiam cæco apparent. *Plut, in lib. 11. Sympoſ.*

Agathocles Syracuſiorum tyrannus, inter convivandum ſumpta grandi capedine aurea, dixit, ſe non priùs ab arte figlina deſtitiſſe, quàm talia poculorum figmenta ſtudioſè feciſſet. Neque enim artem ſuam diſſimulabat, quinimmò laudi ſibi ducebat, quòd ſua virtute ex infimo loco ad ſummum dignitatis faſtigium emerſiſſet. *Diod. lib. 20.*

Ædilitatem agens Cæſar, cum M. Bibulo, Capitolium, ac forum comitiumque, & Baſilicas, ac porticus adornaverat, ludoſque inſuper fecerat communi impenſa. Sed quia collegæ obſcuriùs, clariſſimum Cæſaris nomen erat, cùm omnium gratia reflecteretur in Cæſarem, jocatus eſt Bibulus, idem ſibi, quod Polluci contigiſſe: etenim, ut illi, cum fratre communem domum habens in populo ignoraretur, cùm Caſtoris tantùm domuus diceretur: ſic communem ſuam, ac Cæſaris largitatem, unius, & non alterius jactari. *Suet.*

Augustus Cæſar Ajacem tragœdiam ſcripſerat, eandemque, quòd ſibi diſplicuiſſet, deleverat. Poſteà Lucius gravis tragœdiarum ſcriptor interrogabat eum. Quid ageret Ajax ſuus? Et ille: In ſpongiam, inquit, incubuit. *Macrob. lib. 2. c. 4. Saturn. & Suet.*

Cùm Leontius Ancyranus Galatiæ Epiſcopus, Eccleſia Novatianis adempta, Conſtantinopolim veniſſet: Siſinnius Novatianorum Epiſcopus ab eo petiit, ut eam illis reſtitueret. Illo verò aſperè reſpondente? Vos Novatiani Eccleſiam habere non debetis, cùm pœnitentiam tollatis, & Dei liberalitatem excludatis. Siſinnius: Atqui neminem, inquit, ita pœnitet, ut me. Illo, Cujus rei? ſciſcitanti? Quòd te viderim, inquit. *Suidas.*

Joannes Galliæ rex, captus in prælio, ab Anglis honorificè tractatus eſt, ita ut cœnanti nudo capite, Edovardus princeps regis Angliæ F. aſſiſteret. Joannes inter cætera his verbis uſus dicitur: Quàm conſilia mea in univerſum fortuna turbavit? qui tecum tuis cœna excepturus fueram, à te nunc excipior. *Ægid. Corroz. de Dictis, & factis mem.*

Robertus Normannorum dux, Conſtantinopoli Hieroſolymam petens, cùm æger equitare non poſset, neceſse habuit locorum agreſtes conducere, qui eum humeris ferrent. Intereà, cùm unus ex comitibus in Normanniam rediturus peteret, Ecquid de eo narraret ſuis Normannis? facetiſſimè reſpondit, Dicas te vidiſse dæmones ferentes Robertum ducem in cœlum, quòd inde noſtra profecta ſit ſalus. Revera autem ominoſa illi fuit hæc vox. Nam perſoluto jam voto in Bithynia morbo abſumptus deceſſit, anno à Natali Chriſti circiter MXL. *Polyd. lib. 8.*

Petrus, Aragonum rex, à Martino IV. regio titulo propter occupatum regnum Siciliæ privatus, per jocum ſeſe Patrem duorum regnorum, & Maris dominum ſcribabat. *Æmilius lib. 5.*

Bello, quod Florentini cum Gregorio X. Pontifice geſſerunt, Rodolphus Camerinenſis dux egregius, nunc uni, nunc alteri hærebat. Interrogatus à quodam, cur adeò nutans ita ſæpè ſe commutaret; Quoniam, inquit, in eodem latere diutiùs jacere non poſſum. A Florentinis certè in compitis tanquam proditor depictus eſt. Cùm verò haud multò pòſt ſentiret, mittit oratores ad ſe Florentinos de pace acturos: qua die ad ſe venturi erant thalamum ingreſſus, clauſis feneſtris, igne accenſo (erat autem menſis Auguſti) ſeſe pelliceis veſtibus cooperiri in lecto juſſit. Vocatis deinde oratoribus quærentibus quonam morbo laboraret? Frigore, reſpondit, quod tamdiù in veſtris muris etiam nocte ad aerem diſcoopertus ſteterim. Hoc dicto illorum luſit picturam, quæ poſteà ex pacto deleta eſt. *Poggius in Facetiis.*

Minacius quidam, cùm veſtes, & pecunias alea amiſiſſet, flens ſedebat ad tabernam. Cui amicus, quidnam habes, quod defleas: reſpondit ille: Nihil. Cur ergo ploras? Ob illud ipſum, ait, quòd nihil habeo. *Poggius in Facetiis.*

De Aufidio ſic ſcribit *Actius Sannazarius.*

Dum caput Aufidio tractat Chirurgus & ipſum
Altius exquirit, quo videat cerebrum.
Ingemit Aufidius, quid me, Chirurge, fatigas?
Cùm ſubii rixam, non habui cerebrum.

In gravi illo incendio, quo Baſilea circa annum MCCCCXLVI. conflagravit, cùm cæteri omnes fortunarum ſuarum cladem deplorarent, Sacerdos quidam ſibi plura, quàm quibus egeret ſupereſſe per jocum affirmavit, idque ipſum producto clavium abſumptis ædibus inutilium faſciculo comprobavit.

EXCUSANDO JOCOSE SUA ALIORUMVE mala. v. g.

Styli Ruditatem.

L. Accius tragicus poeta jam ſenex proficiſcens in Aſiam, divertit ad Pacuvium, eique tragœdiam ſuam, cui Atreus nomen eſt, deſideranti legit. Tum Pacuvium dixiſſe ajunt, ſonora quidem eſſe, quæ ſcripſiſſe, & grandia, ſed videri ſibi tamen ea duriora paulùm, & acerbiora. Ita eſt (inquit, Accius) uti dicis. Neque id ſanè me penitet. Meliora enim fore ſpero, quæ deinceps ſcribam. Nam quod in pomis eſt, itidem, inquit, eſſe ajunt in ingeniis: quæ dura, & acerba naſcuntur; pòſt fiunt mitia, & jucunda. Sed quæ gignuntur ſtatim vieta, & mollia, at quæ in principio ſunt vivida, non matura mox fiunt, ſed putria. Relinquendum igitur viſum eſt in ingenio, quod dies, atque ætas mirificet. *Gell, lib, 13. cap, 2.*

Errorem Astrologicum.

Petrus de monte Ilicino, dum congregatum eſſet apud Conſtantiam generale Chriſtianorum Concilium, judicium da rebus futuris edidit. In quo & Sigiſmundum eo anno coronandum Romæ, & Joannem XXIII. Papam, qui ad Concilium vocatus ierat, cum gloria rediturum aſſeruit. At cùm Synodus Joannem ſummo Pontificatu abdicaſſet, Sigiſmundus autem ingreſſu Italiæ multis pòſt annis abſtinuiſſet, arguentibus pleriſque Petrum, qui adeò manifeſtè mentitus eſſet: At mihi de duobus ſturtis, inquit ille, judicandum fuit, de quibus vera profari, ne Ptolemæus quidem potuiſset. *Æneas Sylvius lib. 4. de Alfonſo.*

Astutiam.

Lysander ad concidentes ipſum, quòd pleraque in fraude tranſigeret, ut indignum Hercule, ait, quo non pertingat leonina, ibi aſsuendam vulpinam. *Plut, in Apopht.*

Imprudentiam.

M. Tul. Cicero poſt victoriam Cæſaris interrogatus, Cur in electione partis erraſset? reſpondit, Præcinctura me decepit. Jocatus in Cæſarem, qui ita toga præcingebatur: ut trahendo laciniam, velut mollis incederet. (Adeò, ut Sylla tanquam providus dixerit Pompejo: Cave tibi illum puerum malè præcinctum. *Macrob. lib. 2. c. 3. Saturn.*) Cautè ſimul, & jocoſè. Cùm enim meritorum comparationis locus ampliùs non eſset, habitus ducum contulit, & quaſi rerum omnium præcellentiam Cæſari tribuens, ſolo amictu molliore ſeſe deceptum affirmavit. Conſtabat enim Cæſarem propter habitus negligentiam ab ineunte ætate malè præcinctum puerum vocari ſolitum.

Fugam.

Antigonus II. recipiens aliquando ſe ingruentibus hoſtibus, negavit fugere ſe, ſed conſectari retrò poſitum compendium. *Plut. in Apoph.*

Crapulam.

Germani cujuſdam lepidum dictum quidam recenſet his verbis:

Temperet ut lympha vinum, dum fortè monetur
Germanus quidam, talia verba refert:
Si veſtes ingreſſa adeò ſolet eſſe moleſta,
Pernicies ſtomacho quantaque peſtis aqua eſt?

Libidinem.

Chærephon paraſitus Corydum reprehenſum à quodam, quòd nunc collum, nunc mammas, nunc umbilicum mulieris amaret? Atqui & Hercules ab Omphale ad Heben pervenit, reſpondit. *Athen. lib. 6. c. 5.*

Vespasianus Imp. expugnatus à quadam, quaſi amore ſui deperiret, cùm productæ pro concubitu ſeſtertia XL. donaſſet, admonente diſpenſatore quemadmodum ſummam ralionibus vellet referri, Veſpaſiano, inquit, adamato. *Suet.*

Vestitus Insolentiam.

Crates Thebanus à magiſtratu objurgatus, quòd contra leges, & conſuetudinem Athenienſium ſindone veſtiretur ait: Quid ſi Theophraſtum vobis oſtendam ſindone amictum? Adduxit igitur eos in tonſtrinam, oſtenditque Theophraſtum, qui tum fortè tondebatur, linteo amictum; quod Græci à contegendis humeris ἀμόλινον vocant: ſubmonens faceto reſponſo, omnibus ad uſum uti licere. *Laertius lib. 6. capite 5.*

Avaritiam.

Refert Laertius, Cynicum Diogenem reprehenſum, quòd accepiſſet munera ab Antipatro, reſpondiſſe verſu Homerico ex *Illiad. γ.*

ὄτοι ἀπόβλητ᾽ ἐςὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα.

Eraſm. in Adagiis.

Proſper Columna Mediolanenſi cuidam ſervitutem tributorum intolerabilem deprecanti: Quæ malum veſtra hæc impatientia eſt? inquit. Anſeres certè quò frequentiùs deplumantur, eo molliores plumas referunt. *Ægid. Corrozetus de Dictis, & factis mem.*

Petacitatem.

Clisophus Athenienſis, cùm reprehenderetur à Philippo Amyntæ, quòd ſemper aliquid peteret. Quoniam reſpondit, me accepiſſe priùs oblivìſcor. *Athen. lib. 6. cap. 6.*

Inconstantiam.

Cùm pro Roſtris M. Craſſum magno populi plauſu ornaſſet Cicero, eundemque rurſus haud magno interpoſito intervallo laceraret probris: ubi ille dixit, Annon me ex hoc loco non ita pridem laudaſti? Ergo verò, inquit: ſed commetandi gratia argumentum infame declamans. *Plut. in Cic.*

Incivilitatem.

Apud Aldum Manutium Venetiis diverterat Polonus, qui cùm ſummè delectaretur caſeo, taleas grandes auferebat. Eum Aldus monere, cibum eſſe viſcoſum: & taleas præ tenuitate tranſparentes tantùm eſſe debere. Ille taleam ſolito craſſiorem ſcindens, & furcellam perforans: En verò per caſeum te rectè videò, Alde, inquit per jocum.

Agesilaus Lacedæmoniorum rex, cùm apud Spartanos Palladi rem divinam faceret, ac pediculus eum momordiſſet, Arreptum coram omnibus occidere non erubuit, inſidiatorem etiã in ipſa ara confodiendum eſſe dicens. *Plut. in Lacon.*

Chærephon paraſitus, cùm non vocatus ingreſſus eſſet ad nuptias, extremuſque accubuiſſet, ac præfecti vocatos dinumerarent, juberentque ipſum egredi, quando præter regem ſe inter XXX. inſeruiſſet: Numerate rurſus, inquit, à me incipientes. Quòd autem invaluiſſet conſuetudo, ut præfecti ſympoſia inſpicerent, ac perquirerent convocatorum numerum, ſi eſset ſecundùm legem, teſtatur *Timocles in Philodicaſto. Athenæus Lib. 6. cap. 5.*

Legum neglectum.

C. Marius bello Cimbrico mille Camarinos, quorum ſtrenua opera uſus fuerat, ſimul civitate donavit nulla lege, & obtrectantibus reſpondit. Non potuiſse per armorum crepitum ſe leges exaudire. *Plut. in Apopb.*

Inobedientiam.

Mulier quædam rèprehenſa urbanè ſe excuſavit, quòd inmorigera eſset marito, uti refert quidam:

Dum quædam cerebroſa diù reprehenditur uxor,
Nec ſatis officii dicitur eſſe memor.
Quid de me queritur conjux? quod vult, volo, dixit:
Imperium is ſibi vult, id volo & ipſa mihi.

Furtum.

Tremellius Rom. cum familia, atque liberis in villa erat. Servi ejus, cùm de vicino ſcropha erraret, ſurreptam confecerant. Vicinus advocatis cuſtodibus, omnia circumvenit, ne quà hæc efferri poſſit: iſque ad dominum appellat; reſtitui ſibi pecudem. Tremellius, qui ex villico rem comperiſset, ſcrophæ cadaver ſub centonibus collocat, ſuper quos uxor cubabat, Quæſtionem vicino permittit, Cùm ventum eſt ad cubiculum, verba jurationis concipit. Nullum eſſe in villa ſua ſcropham, niſi illam, inquit, quæ in centonibus jacet: lectulum monſtrat. Ea facetiſſima juratio Tremollio Scrophæ cognomen dedit. *Macrobius lib. 1. Saturn. c. 6.*

Apud Facinum Canem, Veronenſem dominum, querebatur quidam ſe ſpoliatum chlamyde in via à quodam ſuo milite. Hunc videns Facinus veſtitum tunica bona, quæſivit, an illam, cùm ſpoliaretur, geſtaſſet? Cùm ille annueret: Abi, inquit, hìc quem dicis te ſpoliaſſe, nequaquam eſt ex meis militibus. Nam nullus meorum unquam tibi tam bonam tunicam reliquiſſet. *Poggius in Facetiis.*

DEPRÆDATIONEM, Latrocinium.

Syracuſanorum tyrannus Agathocles Corcyrenſibus percontantibus, Quid ita ipſorum inſulam hoſtiliter depopularetur? Quoniam, inquit, veſtri majores hoſpitio Ulyſſem exceperunt. Rurſum querentibus Ithacenſibus, quòd ejus milites per incurſiones pecora abigerent? At rex, inquit, veſter claſſe in Siciliam appulſus, etiam paſtorem occæcavit.

Deformitatem Filiorum.

Apud L. Mallium, qui optimus pictor Romæ habebatur, Servilius Geminius fortè cœnabat. Cùmque filios ejus deformes vidiſſet: Non ſimiliter, inquit, Malli, fingis, & pingis. Et Mallius: In tenebris enim fingo, inquit, in luce pingo. *Macrob. lib. 2. Saturn. cap. 2.*

Conjugii disparitatem.

M. Tul. Cicero, cùm repudiata uxore Terentia, virginem, & juvenculam duxiſſet, mirantibuſque amicis, quòd ea ætate virginem duxiſſet: Cras mulier (inquit) erit. *Volat lib. 20. Anthr. ex Macrobio.*

Leonora Cominæa vetula Gaſtoni II. Comiti Foiſſejo juveni nupſerat. Admirantibus quibuſdam. Ignorantia hæc fatalis eſt, reſpondit. Quòd ſi Foiſſejo me nupturam ſperaſsem, nativitatis certè tempus diſtuliſſem. *Ægidius Corrozetus de Dictis, & factis mem.*

Petrus Medices, ejectus Florentia, & tempeſtate demùm ſubmerſus in oſtio Liris, filium habuit Laurentium. Is in matrimonium duxit è familia Bolanica Gallam, ex eaque ſuſcepit Catharinam, quæ Clementis VII. opera Henrico, Franciſci I. Gallorum regis F. Maſſiliæ nupſit, an. MDXXXIII. Etſi autem Henrico materna oppida in Arvernis, atque item CM. aureorum nummorũ. cum unionibus, multiſque gemmis, & pretioſa thori ſupellectile, conjugalis mundi nomine affluenter acceſſerant, nihil tamen exæquati videbatur nonnullis, dotem ſimul, & novæ nuptæ natales obliquo ſermone elevantibus. Philippus proinde Strozza legatus, regiis quæſtoribus, cùm illis repræſentata dotis pecunia ſolveretur, admodum exiguam eam dotem eſſe pro regiæ domus fortuna dictitantibus, reſpondit: Se plurimùm mirari, quòd ea dignitate homines, nequaquam arcani regii participes viderentur, poſtquam neſcirent Pontificem inſigni chirographo tres inæſtimabilis precii gemmas, quarum inſana cupiditate maximi reges deflagrarent, in ſupplementa dotalia promiſiſſe. Illis verò læto vultu, Quænam eſſent, requirentibus, quòd è ſacra tiara detractas iri putarent, arridens ſubjunxit: Apud peritos rerum eas fore Genuam, Mediolanum, atque Neapolim. Quæ res, ſicuti riſum movere potuit, ita & mox apud Cæſarianos ſubamaræ ſuſpicionis aculeos reliquit. *Jovius lib. 31. Hiſt.*

Exilium.

Pausanias Pliſtonactis F. Lacedæmoniorum rex, invidiæ cedens Tegeam in exilium conceſſit. Cùm Tegeæ laudaret Lacedæmonios, cuidam dicenti: Quin igitur manſiſti Spartæ, ſed fugere maluiſti? Quoniam, inquit, nec Medici apud ſanos, ſed apud ægrotos verſari ſolent. Salſiſſimè convitium exilii retorſit in Tegeam, quòd ejus gentis corrupti mores egerent Spartana diſciplina. *Plut. in Lacon.*

Diogenes Cynicus dicenti, Sinopenſes tibi patria interdixere: At ego illis, inquit, in Ponto manſionem, extremis in litoribus Euxini, pro hac inhumanitate loco pœnæ indico. *Plut.*

Picturam.

Lacedæmonius quidam, cùm in clypeo pictam (ut vera videretur) muſcam ferret, atque ei diceretur, Inſigne nimis parvum id eſſe, neque ab hoſtibus viſum iri: reſpondit, Se ita hoſti appropinquaturum, ut longè major, quàm eſſet, hoſti muſca videretur. *Plut. in Lacon.*

Pauson pictor, cùm equum volutantem ſe pingendum conduxiſſet, pinxit currentem. Stomachante locatore, ridens Pauſon tabulam invertit. Cùm ſic, quæ ſupra erant, infra cernerentur, non currere, ſed volutari videbatur equus. *Plut. de Pythiæ oraculis.*

LOCI, TEMPORIS, SIC JOCI,

A Sales Locum habent.

Diebus Feſtis,

Augustus Cæſar feſtos, & ſolemnes dies profuſiſſimè, nonnunquam jlocaliter tantùm celebrabat. Saturnalibus, & quandò aliàs libuiſſet, modò munera dividebat, veſtem, & aurum, & argentum: modò nummos omnis notæ, etiam veteres regios, ac peregrinos: interdum nihil præter cilicia, & ſpongias, & rutabula, & forfices, atque alia id genus titulis obſcuris, & ambiguis, Solebat & inæquiſſimarum rerum ſortes, & adverſas tabularum picturas convivio venditare: incertoque caſu ſpem mercantium vel fruſtrari, vel explere: ita ut per ſingulos lectos licitatio fieret, & ſeu jactura, ſeu lucrum communicaretur. *Suet.*

In vindemiæ feſtiva lætitia, multa in dominos jocularia, vel ipſis audientibus jactari ſolebant. Id, quod ab Heliogabalo compertum primò produnt rerum conditores nonnulli. Scribit *Paulus Diaconus*, Tiberium Conſtantinum Cæſarem ritu imperatorio rus petiiſſe, ut vindemiali lætitiæ operam impertiretur diebus triginta. *Cæl. lib. 28. cap. 30.*

B In Acie, In Castris, in Bello.

M. Tul. Cicero de Cn. Pompejo dicere ſolebat: Ego quem fugiam habeo: quem ſequar, non habeo. Sed & cùm ad Pompejum in caſtra veniſset, dicentibus ſerò eum veniſse, reſpondit: Minimè verò: nam nihil hìc paratum video. Interroganti Pompejo, ubi gener ejus Dolabella eſset, reſpondit: Cùm ſocero tuo. Et cùm donaſset Pompejus transfugam civitate Romana: O hominem bellum, inquit, Gallis civitatem promittit alienam, qui nobis noſtram non poteſt reddere. Propter, quæ meritò videbatur dixiſse Pompejus: Cupio ad hoſtes Cicero tranſeat, ut nos timeat. *Macrob. lib. 2. c. 3. Satur.* Ridebat apparatum Pompeii, nulla conſilia ſatis animo ejus placebant, neque à dicteriis, & facetiis abſtinebat in ſocios jaciendis. Cùm Domitius hominem imbellem ad præfecturam proveheret, diceretque probum virum, & modeſtum eſse: Quin igitur, inquit, tutorem hunc liberis tuis ſervas? Commendantibus quibuſdam Leſbium Theophanem, qui præfectus fabrorum erat in caſtris, quòd egregiè Rhodios, cùm amiſiſsent claſsem, eſſet conſolatus: Quanti intereſt, inquit, Græcum habere præfectum? Cùm eſſent Cæſari prælia ferè ſecunda, & ille ipſos penè
C obſideret, nunciari dicenti Lentulo, amicos Cæſaris contracto vultu eſſe reſpondit, Narras malè eos Cæſari velle? Cùm Martius quidam ex Italia recens adveniſſet, referretque rumorem Romæ increbuiſſe, obſideri Pompejum: Et tu, infit, huc navigaſti, quò tibi fidem oculis faceres. Fuſo Pompejo, cùm hortaretur ab benè ſperandum Nonius: ſeptem enim ſupereſſe in caſtris Pempeii aquilas: Rectè moneres, inquit, ſi pugnandum cùm graculis eſset. Cùm certis fretus oraculis demonſtraret Labienus, fore Pompejum victorem: Scilicet, inquit, hoc ſtratagemate ſubnixi, caſtra nunc amiſimus. *Plut. in Cicerone.*

Eo bello, quod inter Henricum IV. Hiſpaniæ regem, & Alfonſum fratrem cauſa regni (cujus ſibi ſucceſsorem nuncuparat Alfonſum Henricus impotens) geſtum fuit, cùm eſsent in procinctu acies, diceretque quiſpiam, Nullane ratio inveniri poteſt, qua prælium hoc poſſit dirimi? Optimè facetus. Quidam homo reſpondit. Quanam? inquit, ille. Tum alter, Si alter exercitus aufugerit. *Ant. Nebriſſ. Dec. 1. lib. 1.*

Ludovicus Craſsus Francorum rex, in prælio contra Anglo-
D rum regem Henricum, ab equite quodam urgebatur. Eques apprehenſo fræno regii equi, captum eſse regem exclamabat, Ludovicus gladio equitem obtruncavit, inquiens, At ne in latrunculorum quidem ludo rex ſolus capitur. *Ægidius Corrozetus de Dictis, & factis memorabilibus.* Sed hoc rectiùs Joanni Gallorum regi tribuitur.

Cùm Galliæ rex Ludovicus, & Carolus Burgundus, pacis ineundæ cauſa, conveniſsent: Agnoſco, ait Rex, te verè nobilem, & è Franciæ Regum ſtirpe procreatum eſse. Rogatus à Carolo, Quid ita? Nuper, ait, denunciabas mihi per Archiepiſcopum Narbonenſem futurum, ut intra annum me pœniteret ejus facti. Servaſti nimirum promiſsa, & citiùs quidem opinionem. Ridens, & hilariter iſta loquebatur, quod illum ejuſmodi ſermone ſciret oblectari. Pergens deinde, cùm id genus hominibus, ait, qui non diſcedunt a promiſſis: volo mihi commercium intercedere. *Philippus Cominæus lib. 2. Comment.*

In Itinere.

Cùm Henricus ad Cardinalatum à Ciſtercienſium ordine evectus, à Clemente Pontifice legatus in Germaniam mitteretur, ut adversùs Chriſti Hoſtes Crucem prædicaret: in comi- E
tatu aliquot habebat Monachos. Itaque cùm iter faceret, ab eis petiit, ut aliquis eorum aliquid ad levandum viæ faſtidium loqueretur, unde audientium animi fructum accipere poſſent. Monachus autem cùm inter ipſos unus eſſet, ex eo numero, qui, quòd ad ſacros Ordines non promoventur, ſed in Monachorum ſervitia ali ſolent, Converſi appellantur, non ſine difficultate eum impulerunt, ut is eſſet, qui tunc loquendi onus ſubiret. Ad Cardinalem igitur ſubridens ſe convertit, & dixit: Cùm mortui erimus, id quod haud multo tempore pòſt erit, & ad paradiſi valuas perducemur, Benedictus Ordinis noſtri primus parens obvius nobis erit, ut in paradiſum nos inducat. Cùm is te, Domine, Mitratum conſpiciet, quia ignorabit, petet quiſnam ſis, & ſi è numero ipſius Monachorum te eſſe reſponderis: dicet, Monachorum non eſſe capitibus cornua geſtare. Cæterùm poſtquam tu multa ad hos ornatus excuſandos dixeris, ut certior de te fieri poſſit, regni cœlorum janitori imperabit, ut tibi in terra extenſo ſtomachum aperiat, & ſi herbis, leguminèque te paſtum eſſe invenerit, Monachum eſſe credet, atque in paradiſum introducet. Quòd ſi delicatioribus cibis enutritum eſſe cognoſcet, ſciet verùm non eſſe Monachum. Quid tunc, Domine mi, dicturi erimus, cùm in has difficultates conjectos nos videbimus? *Fulg. lib. 6. capite 2.* F

In Convivio.

Cyrus Perſarum rex, in contubernio militari ſemper operam dabat, ut inter veſcendum ſermones quidam feſtivi admodùm interiicerentur, qui ad optima quæque incitarent. Uſque adeò & dicere, & ferre jocos aliorum poterat. *Xenophon lib. 2. Pædiæ.*

Philippus Macedo, cùm ab hoſpite quopiam ad cœnam invitatus in itinere multos adduceret, atque hoſpitem cerneret perculſum (neque enim ſatis erat paratus) miſit ad amicorum quemque, monens ut placentæ locum relinquerent. Qui cùm crederent expectarentque, non multum edebant. Ita omnibus ſatis fuit. *Plut. in Apoph.*

Alexander Macedo, orbis ille terror, cùm cætera remiſſionis animorum ſtudioſius fuit, tum in primis inter convivia, ſolebat poculo in manus ſumpto ſermonem in longum producere. *Plut.*

Ptolemæus rex Ægypti. ☞ *Vide titulo ſequenti §. Dictis retorquendo ſcommata.* G

Chærephon paraſitus apud Ptolomæum regem convivabatur. Cibi delicatiſſimi regi apponebantur. Tum ille: Nunquid ego ſum ebrius, ò Ptolomæe, an hæc mihi videntur circumferri? *Athen. lib. 6. cap. 5.*

L. Sylla quamvis ferox, & impotens, in comeſſationibus comis erat, & facilis. Octavius poſtquam fuerat diſcubitum, picturas inverſas convivis venditabat, ut aut expleret deſiderium, aut fruſtraretur: nonnunquam hiſtriones, aut aretalogos admittebat. Veſpaſianus dicacitati ſuper cœnam, & jocis ſcurrilibus uſque ad ineptias vacabat. Tibertius ex lectione quotidiana quæſtiones frequenti convivio proponebat. Nero Cæſar citharœdos advocabat primi nominis. *Alex. lib. 5. cap. 22.*

Hadrianus Imp. inter epulas comœdos, lectores, & poetas admittebat.

Trajanus Imp. in venationibus, & in conviviis ſcommatibus magnoperè delectabatur. *Suidas.* H

Robertus Normanorum dux, ob interfectum Ricardum III. fratrem, Hieroſolymam voti cauſa petens. Conſtantinopoli à Conſtantino Duca Imp. benignè prandio exceptus, cùm ei Imperator humiliorem ſellam apponi juſſiſſet: continuò veſtem exuit, ac ſuper eam inſtar globi complicatam ſedit. Ad quod Imperator ſubridens, admonuit, ut cum ſede veſtem reſumeret. Ille, Non eſt, inquit, mos Normannis ſedes ſecum ferre. *Polyd. lib. 8.*

Post Cibum.

Heliogabalus ſortes convivales poſt cœnam proponebat, ut alius haberet x. camelos, alius muſcas, vel auri libras, aut x. ova, urſos, glires, & lactucas decem.

Alexander Severus, poſt epulas catulos, cum porcellis, & perdices ad pugnam ſæpè committere ſolebat.

A Græcis ænigma, & gryphas poſt convivalia luſus proponebatur: cujus captiones ſolventi præmium carnis portio, non ſolventi pœna erat, ut falſum hauriret poculum *Alex. l. c. 22.*

Alfonſus rex Aragonum, & Siciliæ, ſtatim poſt prandium
A doctum aliquem virum ad ſe vocare ſolitus erat, qui aliquid cedro dignum diceret: ut ita quoque poſt corporis paſtum, animus aliquo pacto jucundioribus, & lepidis ſermonibus reficeretur. *Pontan. c. 1. de Conniventia.*

In Emptione.

Augustus Cæſar, cùm de Tyriæ purpuræ, quam emi juſſerat, obſcuritate quereretur: dicente venditore, Erige altiùs, & ſuſpice: his uſus eſt ſalibus: Quid ergo? ut me populus Romanus dicat benè cultum, in ſolario ambulaturus ſum? *Macrob. lib. 2. c. 4. Saturn.*

In Carcere.

Theramenes elati animi vir, idemque facetæ naturæ, cùm xxx. juſſu Tyrannorum in carcerem duceretur, ac de tam gravi injuria clara voce quereretur, juſſus eſt tacere, ut ὅτι οἰμώζειν, ὦ μὴ σιωπῶσιν, quod ploraturus eſſet, niſi taceret. Tum ille urbanè, Nonne etiam ploraturus ſum, ſi tacuero? *Xenophon lib. 2. de rebus Græcorum.*

Ludovicus Pius Imp. ☞ *Vide ſuprà. Urbanitas conſiderata erga vigiles, cuſtodes.*

B

In Balneo.

Diogenes ingreſſus balneum ſordidum, Qui hìc, inquit, lavant, ubi lavant: indicas talibus balneis conſpurcari corpora potiùs, quàm purgari. *Eraſ. in Adag.*

In Theatro.

Hegemon Thaſius, qui parodias conſcripſit, acceſſit in theatrum aliquando comœdiam docens, ac veſtem habens lapidibus plenam. Quos cùm in Orcheſtram coniiceret, ut admirarentur ſpectatores. effecit, paulùmque intermittens ait:

Iſti lapides ſi quis volet, coniiciat.
Æſtate lens bona eſt, bona & per frigora.

Athenus lib. 9. cap. 26.

URBANITAS SECUNDUM FORMAM
Per ſe Conſiderata
Quatenus ſcilicet Jocos, & Ludos
HONESTOS HONESTE EXERCET.
Urbanitas Activa.
PER SE CONSIDERATA.
C Ludos, Jocos Honeste Sequi, ſui, aliorumve recreandorum cauſa.

Narrando Scilicet

Hiſtorias.

Nestor paſſim τῷ ἱςορεῖν urbaniſſimus, & jucundiſſimus ab Homero introducitur.

Ulysses apud Homerum in convivio Phæacum errores ſuos narrat, ſuaque facunda comitate omnium animos demulcet.

Æneas Didoni Trojæ excidium inter pocula narrat apud Virgilium, Homeri ſimiam.

Fabulas.

T. Quinctius Flaminius, cùm perſuadere vellet Achæis, non utilem eſſe ipſis poſſeſſionem Zacynthi, cujus inſulæ potiundæ deſiderio flagrabant, inquit: Sicut teſtudinem, ubi collecta in ſuum tegumen eſt, tutam ad omnes ictus video eſſe: ubi exerit partes aliquas, quodcumque nudavit, obnoxium, atque infirmum habere, haud diſſimiliter vobis Achæi continget. *Livius lib. 36.*

Respondendo

D Interroganti de

Jure.

Casellius Juriſconſultus urbanitatis miræ, libertatiſque habebatur: præcipuè tamen is jocus ejus innotuit, Lapidatus à populo Vatinius, cùm gladiatorium munus ederet, obtinuerat, ut Ædiles edicerent, ne quis in arenam niſi pomum miſiſſe vellet. Fortè iis diebus Caſellius conſultus à quodam, An nux pinea pomum eſſet? reſpondit: Si in Vatinium miſſurus es, pomum eſt. *Macrob. lib. 2. Saturn. c. 6.*

Idem Mercatori, quemadmodum cum ſocio navem divideret, interroganti, reſpondiſſe traditur: Navem ſi dividis, nec tu, nec ſocius habebitis. *Ibidem.*

Verrius Flaccus juris Pontificii diſertiſſimus, uti Varro teſtatur, cauſam rogatus, Cur feriæ viduis, non autem virginibus ad nubendum idoneæ eſſent? Quia, inquit, feriis veteres foſſas tergere licet, novas facere non licet. *Macrobius lib. 1. cap. 18. Saturn.*

Virtute. E

Thessalus rogatus, Qui Theſſalorum forent placidiſſimi. Qui bello, inquit, defuncti ſunt. *Plut. de Inſtit. lib.*

Christophorus Columbus poſteàquam jam Indiam receptiſſet, & eſſent nonnulli celebri quodam convivio, qui factum hoc ejus, tanquam ab aliis quoque præſtari potuiſſet, elevarent: ovo allato, juſſit unumquemque convivarum in apicem nullis nixum adminiculis firmum conſtituere. Id nullus cùm poſſet, ipſe altero ejus faſtigio menſæ illiſo, & leniter quaſſato, rectum, firmumque conſtituit, innuere volens, inventam jam Indiam inventu facilem jam videri, cùm priùs eſſet difficillima.

Improbitate.

Augustus Cæſar in Sicilia Arium ſuffecit Theodoro procuratorem. Cùm autem porrexiſſet ei quidam libellum, in quo ſcriptum erat: Calvus Theodorus Tharſenſis fur erat, tibi quid videtur? Lecto Cæſar ſubſcripſit. Videtur. *Plutarchus in Apophthegmatibus.*

Adulterio.

Gerada Lacedæmonius ab hoſpite quopiam interrogatus, Quæ pœna foret adulteris apud Lacedæmonios? nagavit ullos eſſe adulteros apud Lacedæmonios. At inſtans ille: Quid ſi F
quis exiſteret, inquit, quam pœnam daret? Is, inquit, taurum maximum dependeret: qui producto ultra Taygetum montem capite biberet ex Europa; cùmque hoſpes arridens, Et unde taurus tam ingens? Lacedæmonius viciſſim, At unde apud Lacedæmonios adulter? *Plut. in vita Lycurgi.*

Morte.

Paraſitus Alexandri Pheræi Melanthius rogantibus quemadmodum necatus Alexander eſſet, Per latus, inquit, in ventrem meum. *Plutarchus de Dignoſc. adul.*

Præda.

Fabius Maximus, Annibale, qui præſidium Tarento præter arcem impoſuerat, dolo quàm longiſſimè inde retracto, urbeque capta, & direpta, interroganti ſcribæ, Quid ſignis deorum fieri vellet? Deos iratos, inquit, Tarentinis relinquamus. Nempè, quod religionis erat, in ultionis nomine fieri per jocum ſimulavit. *Plut. in Apoph.*

Reipublicæ mutatione.

Cùm ex majoribus natu quidam ad Agim regem jam gran- G
dævum dixiſſet, poſtquam veteribus inſtitutis videret exoleſcentibus irrepere prava alia, ideò Spartæ ſumma imis commutantur: ludens reſpondit: Hoc ſi fit, rectè res procedunt. Quippe audivi ego à patre puer, ſumma imis illius memoria commutata. Addidit, puero etiam ei hoc narraſſe illius parentem. Itaque non eſſe miraculum, quòd ſint conſecuta antecedentibus deteriora: ſed ſi fortè rectiora, aut conſimilia eſſent. *Plut.*

Omnipræſentia.

Aristipus interrogatus cùm eſſet à quopiam: Num tu es ubique? ridens, Nempe Naulum, inquit, malè colloco, ſi ſum ubique. *Plut. An virtus doceri queat.*

Belluarum immanitate.

Pittacus in convivio quodam, cùm inſtitutus de beſtiis eſſet ſermo, ad Myrtilum joco dixit, teterrimum inter feras Tyrannum, inter placidas eſſe Adulatorem, *Plut. in Convivio.*

Piſcium præſtantia.

Diocles Philoſophus habitus eſt ὀψοφάγος. Hic cuidam interroganti, Uter piſcis eſſet melior, congrus, an labrax, nobis H
dictus lupus? Alter, inquit, elixus, alter aſſus. *Eraſ. in Adag.*

Ocul·riis medicamentis.

☞ *Vide Locum, & Apophthegmata de Invidia.*

Balnei uſu.

Sisinnius Novatianorum Epiſcopus, victu non tenui, ſed in ſumma continentia ſumptuoſo utebatur: & candida veſte nitidus, quotidie bis in publicis balneis lavare ſolebat. Quamobrem rogatus, Cur Epiſcopus, cùm eſſet, bis in die lavaret? Quia, inquit, temporibus excludor anguſtiis, ne ter lavem. *Suid.*

Nominibus.

Pomponio Læto, quaſi cum Callimarcho, & Platina contra Paulum Pontif. Max. conjuraſſet, Romæ incarcerato, in quæſtione datum eſt noxæ, quòd ſibi, & permultis adoleſcentibus litterarum ſtudioſis nomen immutaſſet. Nam pro Petro Pomponii nomen ſumpſerat, antiquitatis ſtulto amore. Quo nomine appellatus à Vianeſio antiſtite, qui quæſtioni præſidebat: Quid, inquit, tibi, & Paulo Pontifici, ſi mihi fœniculi nomen indidiſſem? *Sabell. in ejus vita.*

CANENDO.

A ☞ *Exempla quædam pete ex Tit. Muſicorum, quatenus alios cantu refocillarunt,*

LUDENDO.

☞ *Ludus ipſe ad Animi relaxationem pertinet, Ipſa Urbanitas, qua conditur, hujus eſt loci.*

SCRIBENDO.

ERASMUS Roterodamus per jocum Thomæ Linacro epiſtolam ſcripſit metro trochaico tetrametro. ☞ *Vide Tit. Certamina grammatica.*

ALEXANDER Archiepiſcopus titulo D. Andreæ, filius Jacobi Scotiæ regis, inſignis artifex erat in aliena manu imitanda. Senæ olim Eraſmo Rot, quo familiariſſimus utebatur, oſtendit codicem quendam typis excuſum, quem certò ſciebat nunquam ab eo lectum. In eo multa annotarat in ſpatiis marginalibus. Protinus agnovit Eraſmus manum ſuam: Agnoſco, inquit, figuras meas, verum codicem hunc, nec legi, nec habui unquam. Ille contrà, Legiſti olim, ſed excidit: alioqui unde hæ tuæ manus notulæ? Tandem cum riſu faſſus eſt dolum. Tum Eraſmus: Næ tu B præclarè falſarium agere poſſis, ſi velis. *Eraſm. adververſùs mendacium.*

RESPECTU ANTAGONISTÆ,

CUM QUO CERTANT.

URBANITATIS CERTAMINA·

TUM

Dictis, Retorquendo objecta ſcommata, dicteria.

☞ *Vide etiam multa ex profeſſo, in Loco de Convicio. Tit. Retorquere Convicia, maledicta, &c.*

PTOLEMÆUS rex Ægypti, *Hyrcano* Judæo etiamnum adoleſcente ſecùm cœnante, & omnibus, qui accumbebant carnes edentibus, oſſa verò antè Hircanum cumulantibus, Tryphon ſcurra regis: Vides, inquit; domine, oſſa ante Hyrcanum ſita? Hinc collige, patrem ejus Syriam omnem ita nudaſſe, ut hic oſſa nudavit carnibus: Ad quem Triphonis ſermonem cùm riſiſſet rex, & Hyrcanum rogaret. Qui fieret, ut tot oſſa ante eum jacerent? Non immeritò, inquit, domine: nam canes oſſa unà cum carnibus devorant ut iſti, cæteros convivas innuens, quòd nulla ante eos ſita eſſent oſſa, homines verò carnes edunt, oſſa abiiciunt. Itaque & ego feci ut homo. Ejus hoc adeò ſolers reſponſum C admiratus rex, approbata urbanitate ejus, omnes juſſit applaudere. *Svid. ex Joſepho.*

Cùm Antigoni regis libertus ad novas divitias nuper evectus, philoſophos ad convivium congregaſſet: & irridendo eorum minutulas quæſtiones, ſcire ſe velle dixiſſet, cur ex nigra, & alba faba pulmentum unius coloris conficiatur? Aridices philoſophus indignè ferens: Tu nobis, inquit, abſolve, cur de albis, & nigris loris ſimiles maculæ gignantur. *Macrob. lib. 7. Saturn. cap. 3.*

Cùm dixiſſet Demades: Me Demoſthenes, ſus Minervam Hæc, inquit Demoſthenes, Minerva non ita dudum in Colytto deprehenſa in adulterio fuit. *Plut. in Demoſth.*

ARISTIPPUS, cùm Diogenem olim philoſophum, ut ſordidum, ita quoque omnia contemnentem, lavantem olera vidiſſet, ad Diogenem ait: Si ſcires regibus obſequi, non eſſes olera. Cui Diogenes reſpondit: Et tu ſi eſſes olera, regibus non obſequereris. *Horat. lib. 1. Epiſt. ad Scævam.*

D Idem, cùm adoleſcentes quidam eum canem vocarent, ſeque cauturos dicerent, ne ab illo morderentur: bono animo eſſe juſſit: canem enim haudquaquam veſci betis, mollitiem illorum notans. *Laert.*

ISMENIA tibicen canebat in ſacrificio. Cùmque non litaretur, is, qui conductus fuerat, arreptis tibiis, canebat ridiculè: & hoc canente, litatum eſt. Incuſantibus autem iis, qui aderant: Divinitùs, inquit, contingit venuſtè canere. Hìc Iſmenias ridens: At me, inquit, canente dii voluptate capti, memorabantur: te verò feſtinante illos abigere, arripuere hoſtiam. *Plut. lib. 2. Sympoſ.*

Cùm quidam ex illis, qui faceti volebant eſſe, ingreſſus ad Dionyſium Corinthii exulantem, per ludibrium veſtem ſicut ad tyrannum excuteret, ne quid armorum ſubeſſet: ridiculo in illum retorto, id facere cum juſſit, cùm exiret à ſe, ne quid rerum ſuarum auferret. *Plut. in Timoleonte.*

Celebre eſt Leonis Byzantii ſcomma, quod in gibboſum effudit, qui oculorum ejus imbecillitatem fuerat cavillatus: ἀνθρωπικὸν, ἔφη, πάθος ὀνειδίζεις. ἐπὶ τῶ νώτω φέρων τὴν νέμεσιν E Humanam, inquit, affectionem obiis, cùm in tergo feras ipſe Nemeſin. *Plut.*

M. LIVIUS, quo præfecto Tarentum Annibali proditum fuerat, dum Romani id recepiſſent, tutatus eſt eam. Hic anxius honoribus Q. Fabii Maximi in ſenatu aliquando præ invidia, & ambitione erupit, ut jactaret, non Fabii, ſed ſua opera Tarentum receptum. Ridens hic Fabius. Rectè, inquit, ais: nam niſi tu amiſiſſes, ego non recepiſſem. *Cic. de Orat. lib. 2. de Ridiculis. & Plut. in Fabio, & Livius Dec. 3. lib. 7.*

M. CRASSUS contra Parthos profectus pedeſtri itinere per Galatiam, cùm reperiſſet regem Dejotarum, qui ætate jam gravis urbem condebat, dicto inceſſit eum, ac Duodecima hora, inquit, rex ædificare exordiris? Cui Galata ridens: Atqui neque tu, inquit, imperator admodum matutinus contendis in Parthos. Exceſſerat autem annum Craſſus LX. facie tamen apparebat quam ætate grandior. *Plut. in Craſſo.*

Rutilius, cum aliquando Romæ adiſſet Muſonium phi- F loſophum, rogavit: Dic mihi Muſoni, Jupiter ſervator, quem tu imitaris, num fœneratur? Notans illius inopiam, qui cogeretur interdum accipere mutuum. Ad hoc arridens Muſonius: At ne fœnerat quidem, Rutili. Turpius eſt ad fœnus dare, quàm accipere. Rutilius, cùm ipſe faceret, quod gravius eſt, objecit illi, quòd erat levius. *Eraſm. Rot. lib. 6. apophı.*

LIBANIUS ſophiſta, ſummus Juliani apoſtatæ fautor, cùm interrogaſſet Antiochiæ Ludimagiſtram quendam, virum bonum, atque pium: Quid tunc Fabri filius (Chriſtum per contumeliam intelligens) ageret? reſpondit: Non otiatur, ò ſophiſta, quem fabri filium appellas: parat enim Juliano loculum. Intellexit autem vir optimus, Julianum ob inſignem impietatem non diù ſuperſtitem fore. Paucos poſt dies, Julianus in Perſia eſt interfectus. *Tripart. hiſt. lib. 6. cap.* 44.

Duo Abbates ordinis S. Benedicti, Concilii Conſtantienſis legati, cùm ad Petrum de Luna, anteà apud Hiſpanos, & Gallos pontificem, nomine Concilii veniſſent, atque is illis conſpectis, duos corvos ad ſe venire dixiſſet: Minimè mirum videri debere, alter reſpondit, ſi corvi ad ejectum cadaver accederent: exprobrans ei, quòd à Concilio damnatus pro cadavere haberetur. *Poggius in Facetiis.*

JOANNES Marchio Brandeburgenſis Norimbergæ hoſpitem ſuum interrogabat, quæ cauſa eſſet, cur tam pulchros, & proceros ea urbs cives haberet? Hæſitante illo: Quoniam hi comitiorum ſunt filii, inquit, principum ſcilicet, & nobilium, qui huc frequentes ad Imperii comitia confluunt. Inexpectato G dicterio Leonardus Blavius (id enim nomen erat hoſpiti) excitatus, hujus quidem problematis rationem ſe priùs ignoraſſe dixit, alterius noviſſe, cur ſcilicet tot principes, & nobiles, nec forma corporis, nec oris elegantia ſuos referrent majores. Dicendi libertate data, ſubintulit: Et hi comitiorum, venationum, ſympoſiorum ſunt filii. Nam dum conventus agit princeps, dum venatur, dum potat, vices illius apud uxorem intereà agit morio, ſcriba, ruſticus, agaſo. Itaque orta à principiis atteſtantur naturæ ſuorum principiorum. *Joannes Agricola in proverb. German.*

Danti Aligerio Veronę, exulanti, & inter ſeniorem junioremque Canes prandenti, cùm miniſtri dedita opera ante pedes Dantis oſſa occultè ſubjeciſſent, remota menſa, verſi omnes in ſolùm Dantem, mirabantur, cur ante ipſum ſolummodo oſſa conſpicerentur? Tum ille, ut erat ad reſpondendum promptus: Minimè (inquit) mirum. Canes enim oſſa ſua comederunt, ego non item, cùm non ſim canis. *Poggius in Facetiis.* H

DINUS Florentinus gratiſſimę dicacitatis adoleſcens, caſu præteriens per loca frequentiſſima ſepulcris, aliquos ſibi notos ſenes illic confabulantes comperit: qui ut jocandi peritum irritarent, jocari ſimul omnes (ut eſt ætas illa loquacior) & manibus etiam plaudere cœperunt. Ille ſe proripiens, hoc unum omnibus reſpondit: Iniquum hoc loco certamen: vos ante domos veſtras animoſiores eſtis, ſenio ſcilicet eorum, & vicinæ morti alludens. Nec priùs intellectus, quàm eo abeunte, cœmiterium circumſpicientes, quas ille domos loqueretur perpenderunt. Innumerabilia dixit ad hunc modum, quæ apud Hetruſcos vulgò etiam nota ſunt. *Petrarcha.*

GALEOTUS Martius Narnienſis, Matthiæ Corvini præceptor, epiſtolarumque magiſter, & in caſtris miles, cùm Venetiis hæreſeos reus ad geminas columnas à tribunali perductus eſſet, ut palinodiam caneret: quidam patricius ſtrigoſa proceritate, & impudicæ uxoris probro inſignis, traductum ludibrio præpinguem porcum appellavit. Ad quem extemplò

converſus Galeottus: Pinguis porcus quàm macer hircus eſſe A malo, reſpondit. Tota igitur turba in riſum converſa, fecit ut palinodiæ contumelia Galeotto minus gravis eſſe videretur. *Jovius in Elogiis teſtis.*

MAGNUS SFORCIA, cùm inſidiis, armiſque Pauli Urſini exterritus exceſſiſſet urbe Roma, & in Algido caſtra poſuiſſet, ad eum à Pontifice Cardinalis S. Angeli Legatus ex Columnea familia venit, ut fidem interponeret, confirmaretque hominem, in Urbemque reduceret. Inter multos autem ſermones Cardinalis, cùm dixiſſet, An Sforcia, Urſum timebis, cùm ſis ſub Columna tutiſſimus: Extemplò reſpondit: Annon tibi, Pater, omnino inſanus videbor ſi dum fruſtra à ſurdo marmoreo opem imploro, bellua ingens, dente, ac unguibus ferox, ac humano ſæpè greſſu incedens, mihi minimè ſit formidanda? Non illepidè remota, & parùm expedita Columniorum auxilia deſignans; & Pauli Urſini ingenium, præſenteſque vires aptiſſimè depingens. *Jovius in vita Magni Sforciæ.*

Multis naturæ, fortunæque muneribus Azo marchio Eſtenſis claruit, verùm ne iis abſque moleſtia frueretur, minus ſpectatam habuiſſe creditur Uxoris fidem. Cùm ergo ex illa ſuſceptum puerum in ulnis habens ſuſpiraſſet: cauſam quæſivit illa ſuſpirii. Cui maritus: Vellem, inquit, hunc puerum meum eſſe, ut tuus B eſt: & hanc certitudinem libens magna fortunarum mearum parte redimerem. Atqui, ait illa, nihil hìc impenſæ eſt, negotii parum, arreptoque filio: Hìc, inquit, quod nemo dubitat, meus eſt. Annuente viro: Ut nihil igitur dubii ſuperſit, de manibus meis ſuſcipe eum, ait, tuus ſit. *Petrarcha.*

Cardinalem Avenionenſem, cùm Pontifices Avenione morarentur, & equi plures ſtrati, phaleratique vacui ſeſſoribus pro magnificentia præirent, rogavit rex Franciæ indignabundus, Nunquid Apoſtoli ea pompa uſi eſſent? Tum Cardinalis: Nequaquam reſpondit. Sed & reges olim paſtores fuere, & armentorum cuſtodes. *Poggius in Facetiis.*

Conſultabant Medici aulici de ægro. Intererat conſultationi Chirurgus patria Britannus, manu felix, literatura nulla. Cùmque cæteri nulla ignorantiæ illius ratione habita, Latinè ſententias dixiſſent, ubi ad illum dicendi ordo venit, lingua Britannica uti cœpit. Id ægrè ferente Joan. Capellano, Medico regio viro opt. & doctiſſ. & ut Gallicè loqueretur, ſi modò intelligi vellet, jubente: Ergo & vobis Gallicè loquendum fuit, C ſi à me intelligi voluiſſetis. Nunc patiamini legem, quam priores tuliſtis. Delectatus hac libertate Capellanus, ſententias omnium compendio propoſuit. *Gul. Arago.*

Factis.

AGAMESTONI Academico, cui crus erat gracile, & emaciatum, compotores omnes inſultantes, omnibus præceperant ut dextro pede inſiſtentes poculum exhaurirent, vel mulctam penderent. Ut verò vices imperandi ad illum delatæ fuerunt, omnibus injunxit, ita biberent, ut ipſum bibere viderent: ac pede imbecillo in amphoram, quæ in triclinium illata erat, demiſſo, ebibit poculum. Quòd ubi reliqui omnes, cum experirentur, facere ſe non poſſe animadverterunt, mulctam dependerunt. *Plut. lib. 1. Quæſt. conv.*

GELO tyrannus, cùm circumferretur lyra in convivio, pulſarentque eam, & canerent ordine cæteri, ipſe alacriter, & expeditè in equum, quem introduci juſſerat, inſiliit. *Plutarch. in Apophthegmatibus.*

Dux Auſtriæ à Venetorum Duce ad aream D. Marci deductus, cùm ad angiportum ventum eſſet (quod Venetiis fre- D quens eſt) neque ſimul ingredi poſſent, Veneto locum dedit: Virtutis potiorem rationem habendam eſſe, inquiens, quàm avitæ nobilitatis. Contrà Venetus: Naſcuntur fortes fortibus, & bonis, & quem avita commendat virtus, ſuo ſimul, & majorum ſplendore illuſtris, cum aliàs, tum & in his honorum laureas primas ferre debet. Modeſtia Auſtriaci magna: Veneti prudentia major. *Joan. Paulus in Spudopædia.*

HONESTOS HONESTE FERT.

URBANITAS PASSIVA.

Qui aliorum

JOCOS, DICTERIA,

Scommata ferunt.

☞ *Multos dicendo, faciendoque urbanos reperies, pauciores, qui aliorum jocos, præſertim ſale, nedum bile tinctos, ferre poſſint. Itaque non minor, ne dicam major, virtus eſt, aliorum urbanitatem ferre poſſe, quàm urbanè vel dicere, vel facere, Tolerantiæ (de qua jampridem egimus) valdè affinis illic Confidentiæ, hìc Urbanitatis ratio habetur.*

Caſſandri Amicus non fremuit, cùm diceret ei Theophraſtus: Miros oculos tuos non canere, cùm inſertus illis ſit naſus. E *Plut. lib. 2. Quæſt. conviv.*

Temporibus Triumviralibus Pollio, cùm Feſcenninos in eum Auguſtus ſcripſiſſet, ait: At ego taceo, non eſt enim facilè in eum ſcribere, qui poteſt proſcribere. *Macrobius libro 2. cap. 4. Saturn.*

In Auguſto Cæſare magis mirandum, quos pertulit jocos, quàm ipſe quos protulit: quia major eſt patientiæ, quàm facundiæ laus, maximè, cum æquanimiter aliqua etiam jocis mordaciora pertulerit. Provincialis quidam intraverat Romam ſimillimus Cæſari, & in ſe omnium ora converterat. Auguſtus perduci hominem ad ſe juſſit, viſumque hoc modo interrogavit: Dic mihi adoleſcens, fuit aliquando mater tua Romæ? Negavit ille: & falsè adjecit, ſed pater meus ſæpè. *Macrobius ibid.*

L. QUINTUS Prætor de provincia ſanctiſſimè adminiſtrata reverſus, ſub Domitiano, cùm æger aſſidenti amico diceret, frigidas ſe habere manus: ridens ille ait: Atqui eas de provincia calidas paulò antè retuliſti. Riſit Quintus, delectatuſque eſt, quippe alieniſſimus à ſuſpicione furtorum. *Macrob. lib. 7. cap.* 3. Hoc ipſum *Plutarch. lib. 1. Con.* 2. Aufidio Modeſto tribuit erga Syrum F amicum ſuum.

VESPASIANUS non jocabatur tantùm familiariter, verùm etiam jocosè ſe ludi libenter patiebatur. *Xiphilinus.*

M. ANTONINUS Pius imperator joca ſemper patienter accepit. *Capitolinus.*

ROBERTUS Normannorum dux, ob interfectum Ricard. III. fratrem, Hieroſolymam voti cauſa petens, poſteàquam pervenit Conſtantinopolim, fuit perbenignè à Conſtantino Duca Imperatore acceptus. Is cùm anteà audiviſſet ducem liberalem, & urbanum eſſe, dedita opera prohibuit illi, atque aliis heroibus Normannis ſellas apponi pede, & dimidio altiores, in quibus prandendo ſederent. Dux exuit continuò veſtem, ac ſuper eam inſtar globi implicatam ſedit: fecerunt itidem & Normanni principes; finitoque mox prandio, relictis veſtibus abierunt. Ad ea dux: Non eſt, inquit, mos Normannis ſedes ſecum ferre. *Polyd. lib.* 8.

NICEPHORUS PHOCAS Imper. cùm aliquando ad milites exercendos in campum progreſſus cano cuidam, qui inter G milites ſe adſcribi petebat, diceret: Ecquid homo canus in militiam allegi peteret? aptè is reſpondit: Se multò nunc validiorem eſſe, quàm adoleſcens fuiſſet. Olim uno aureo empto frumento duos onerabam aſinos: te autem imperante quantum duobus aureis emitur frumenti, haud gravatè humeris porto: Imperator dicterium ſentiens, abiit, nihil perturbatus. *Cedrenus.*

RODULPHUS Imper. cùm corpus haberet procerum, & faciem regiam, naſo aquilino magno, in declivi ſemita obvium habuit diluculum, qui regis facetias, & clementiam norat. Is ex anguſta ſemita regi cedere à ſatellitibus crebrò juſſus, Regis, clamat, naſus viam implet, ut præterire nequeam. Subridens Rex, flexo in alterum latus naſo: Progredere, fili, inquit, namque naſum meum digitis amovi, ne te impediat, *Cuſpinianus.*

LUDOS SPECTANT,

ACROAMATA LUDICRA

audiunt.

BACCHUS Satyros etiam, quorum opera in ſaltatione, ac tra- H gœdiis oblectabatur, ſecum duxit, ut Muſarum quidem optimis inſtitutis, Satyrorum verò riſu, ac joco, vitam omnem felicem traduceret. *Diod. lib. 4. cap. 1.*

Dicitur Oſyris Ægyptiorum rex fuiſſe cupidior riſus, delectarique ſolitus muſicis, & choreis. Quapropter illum muſicorum multitudo ſequebatur. Inter eos novem fuiſſe virgines adoleſcentulas, tum canere ſolitas, ajunt, tum in aliis eruditas: quas deinceps Græci appellarunt Muſas. Has Apollinem docuiſſe dicunt: qua ex re muſicus eſt nominatus. Satyros verò ad pſallendum, cantandum, ac animi remiſſionem aptos, ſecum in caſtris habebat. Non enim bellicoſus, aut præliis, periculiſque deditus fuit, ſed otio, & hominum ſaluti. *Diod. lib. 1. cap. 2.*

LESBONAX Mitylenæus honeſtus planè vir, & bonus, ſaltatores χειρισόφους, hoc eſt, manu ſapientes, ſolebat nuncupare: pergebatque ſubinde ad ſpectacula, tanquam ex theatro melior reverſurus. *Cælius lib. 5. cap. 3. A. L.*

Non puduit Xenophontem in Socratis, Antiſthenis, & aliorum talium virorum præſentia ſcurram introducere Philippum, cumque ſicut Homerus cepam potus condimentum adferre illis viris. *Plutarchus libro ſeptimo Quæſtion. Conviu.7.*

Socrates Euripidis tragœdiis admodùm delectabatur, ut nunquam in theatrum niſi illarum ſpectandarum gratia deſcenderet. Tunc quoque, cùm νεφέλας Ariſtophanis agi vidit non illarum gratia, ſed quia ab Euripide aliquid expectabat, eò venerat. *Ælian.lib.2.Var.hiſt.*

Poſtquam Ecbatana media venit ex India Alexander Magnus, rebus compoſitis neceſſariis retulit ſe ad ſpectacula, & tempeſtiva convivia: quòd tria millia artificum ad eum ex Græcia veniſſent. *Plut.in Alexandro.*

Agesilaus rex, in gymnicis exercitiis moderatum ſtudium ducebat ponendum, chorosque, & ludos patrios aſſiduitate ſua, contentione, ſtudio ornabat: neque à puerorum, vel virginum certamine ſe abducebat. Quorum verò teneri alios ſtupore cernebat, ea ſimulabat nec noſſe. *Plutarchus in Ageſilao.*

P. Scipio, cùm in Sicilia augendo exercitu, traiiciendoque in Africam opportunum quærendo gradum, Carthaginis ruinam animo volueret, inter conſilia, ac molitiones tantæ rei operam gymnaſio dedit, pallioque,& crepidis uſus eſt: nec hac re ſegniores Punicis exercitibus manus intulit, ſed neſcio an ideò alacriores: quia vegeta, & ſtrenua ingenia, quò plus receſſus ſumunt, hoc vehementiores impetus edunt. Crediderim etiam, favorem eum ſociorum uberiorem ſe adepturum æſtimaſſe, ſi victum eorum, & ſolemnes exercitationes comprobaſſet, ad quas tum veniebat, cùm multum, ac diù ſatigaſſet humeros, & cætera membra militari agitatione firmitatem ſuam probare coegiſſet: conſiſtebatque in illis labor ejus, in iis remiſſio laboris. *Valerius lib.3. cap.6.*

Augustus Cæſar ſpectavit ſtudioſiſſimè Pugiles, & maximè Latinos: non legitimos,atque ordinarios modò, quos etiam committere, cum Græcis ſolebat, ſed & catervarios Oppidanos inter anguſtias vicorum pugnantes temerè, ac ſine arte. Univerſum denique genus, operas aliquas publico ſpectaculo præbentium, etiam cura ſua dignatus eſt. Athletis & conſervavit privilegia, & ampliavit. Gladiatores ſine miſſione edi prohibuit. Coercitionem in hiſtriones, Magiſtratibus in omni tempore, & loco lege vetere permiſſam, ademit, præter quàm ludos, & ſcenam: nec tamen, eo minus aut hiſtrionum certationes, aut Gladiatorum pugnas ſeveriſſimè ſemper exegit. Troję ludum edidit frequentiſſimè, magnorum, minorumve puerorum delectu, priſci, decorique moris exiſtimas, claræ ſtirpis indolem ſic noteſcere. In hoc ludicro Cajum Nonium Aſprenatem lapſu debilitatum, aureo torque donavit: paſſuſque eſt, ipſum,poſteroſque Torquati ferre cognomen. Mox finem fecit talia edendi, Aſinio Pollione oratore graviter,invidioſèque in curia queſto Aſſernini nepotis ſui caſum, qui & ipſe crus effregerat. Circenſes ex amicorum ferè,libertorumque cœnaculis ſpectabat, interdum è pulvinari. Et quidem cum conjuge, ac liberis ſedens, ſpectaculo plurimas horas, aliquando totos dies aderat: petita venia, commendatiſque, qui ſuam vicem præſidendo fungerentur. Verùm quoties adeſſet, nihil præterea agebat: ſeu vitandi rumoris cauſa: quo patrem Cæſarem vulgò reprehenſum commemorabat, quòd inter ſpectandum, epiſtolis,libelliſque legendis, ac reſcribendis vacaret, ſeu ſtudio ſpectandi, ac voluptate, qua teneri ſe neque diſſimulavit unquam, ſæpè ingenuè profeſſus eſt, *Suetonius.*

Alexander Mammeæ non ſcenicis voluptatibus ſuper cœna capiebatur, ſed coturnicum certaminibus, & gallinaceorum, aut catuli, & porcelli oblectabatur, & palumborum frequentia, ut XX. millia uno tempore habuiſſe dicatur. *Sab. lib.6. Enn.7.*

Philippus Vicecomes, incolumi adhuc oculorum lumine præditus, mirificè adoleſcentum ludo oblectatus fuit. Deſpectabat enim libentiſſimè adoleſcentum pila ludentium, aut luctantium certamina, obducto ad feneſtram ſpeculari, ut ludentes eum ſpectare neſcirent, cùm tamen adeſſe crederetur.

Inde enim eorum formæ decus, explicatos artus, animique vigorem inſpicere, & quos ex ejus exercitationis indole maximè probaſſet, ad menſæ,cubiculique miniſteria deligere erat ſolitus. *Jovius in Philippo.*

INHONESTOS, INDECOROS, Inofficiosos, Nugaces, Nimios, Odit, negligit, contemnit:

Acroamata.

Agesilaus, cùm invitaretur ad audiendum eum, qui vocem luſciniæ,referebat: Ipſam, inquit, audivi frequenter. *Plut. in Apophthegm.*

Saltationem.

Minyades, Leucippe, Ariſtippe, & Alcithoe (cum aliæ omnes mulieres, ac virgines furore quodam inſano ſaltarent in Bacchi laudem) hæ ſolæ choream detractaſſe dicuntur: eam nimirum ob cauſam, quòd maritos ambirent. *Ælianus lib.3. de Var. hiſt.*

Fridericus III. Imperat. dicere ſolebat, febricitare ſe malle, quàm ſaltare. *Æneas Sylvius l.1.Com.in Panorm.*

Ludum, Aleam.

Cicero lib.2. Epiſt. ad Atticum 20. de ſeipſo ait: Volo ames conſtantiam meam: ludos Antii ſpectare non placet. Eſt enim ἀπροσδόκητον, cùm velim vitare omnium deliciarum ſuſpicionem, repentè ἀναφαίνεσθαι non ſolùm delicatè, ſed etiam ineptè peregrinantem.

Japonii omne genus aleæ, ut furtum, adverſantur. *Joannes Metellus.*

URBANITAS SECUNDUM FORMAM Respectu Aliorum.

Quatenus aliorum

URBANITATEM AMAT, LAUDAT, Fovet, Promovet.

In Ludis,

Anaxagoras Philoſophus, publicè decretis honoribus animo magno repudiatis, id ſibi omninò poſtulaſſe commemoratur, ut quo die mortem obiret, pueris, qui diſciplinis, & artibus operam darent, permitteretur feriatis otiari, & ludere. Senſit ingenia adoleſcentum nimio ſtudio frangii reſocillatione autem ad novos labores agiliores fieri. *Plut.in Politicis.*

Athenienſium Odeum (cujus habet interior deſcriptio multa ſedilia, multaſque columnas, tectum eſt autem ſubvexum, & acclive, in unum aſſurgens faſtigium) imaginem ferunt eſſe, & ſimulachrum tabernaculi regis. Ædificavit illud Pericles: & tunc primùm ingenti ſtudio idem tulit, ut certamen Muſicorum Panathæis celebraretur,digeſſitque id ipſe creatus athlothetes, quemadmodum certantes tibia, vel voce, vel cithara canerent. *Plut.*

Alexander Magnus omni cis Euphrathem ſubacta Aſia,ſigna in adventantem Darium decies centenis millibus militum movit. Hic ex amicis quidam retulit ei pro ridiculo, ſervitia, quæ caſtra ſequebantur, per ludum ſe in duas partes diviſiſſe: utrique eſſe ducem, & Imperatorem, uni Alexandrum, alteri ab iis nuncupatum Darium, cœpiſſe glebis inter ſe velitari, mox pugnis, tandem exarſiſſe certamine, atque ad lapides, fuſdeſque multos progreſſos, nec dirimi eos facilè potuiſſe. Quod ubi accepit, ipſos juſſit ſolos congredi duces: Alexandrum ipſe armavit, Philotas Darium. Spectavit exercitus pugnam, omen ex eventu capturus. Acri conſerta pugna ille, qui Alexander dicebatur, tulit palmam, donoque XII. vicos, & jus ſtola Perſica utendi accepit. Hoc ſcriptum reliquit Eratoſthenes. *Plut. in Alex.*

Augustus ludi cauſa ſæpè pecuniam convivis dedit. Scribit enim ad filiam: Miſi tibi denarios CCL. quos ſingulis convivis dederam, ſi vellent inter ſe, inter cœnam, vel talis, vel par impar ludere. *Suet.*

Paulus II. Pontifex populo Roman. ad imitationem veterum ludos quàm magnificentiſſimos, & epulum lautiſſimum inſtituit, procurante eam rem Vianeſio Bononienſi Pontificis vicecamerario. Ludi autem erant pallia octo, quæ curſu certantibus in carniſprivio proponebantur ſingulis diebus. Currebant ſenes, adoleſcentes, juvenes, Judæi, ac ſeorſum paſtillis primò quidem pleni, quò tardiores in curſu eſſent. Currebant, & equi, equæ, aſini, bubali, tanta cùm omnium voluptate, ut omnes præ riſu pedibus ſtare vix poſſent. Curſus autem, & ſtadium erat ab arca Domitiani uſque ad ædes S. Marci, unde Pontifex ipſe aſpiciendo voluptatem percipiebat: ac etiam in pueros cœno oblitos poſt curſum munificentia uſus, ut ſingulis carlenum (nummi argentei id genus eſt) condonaret. *Platina.*

* Ernestus Archidux Auſtriæ, Belgicarum Provinciarum

gubernationem cum pro regia poteſtate conſecutus jam pridem, ut erat ingenio tranquillo, & pacis amans, regiminis ſui primordia à ludis, & urbanitate ordiebatur. Siquidem Antuerpiam ingreſſus, plures dies jucundis, ac ludicris ſpectaculis tranſegit, nunc navalibus præliis, quæ claſſiarii in Schaldis medio inibant, nunc equeſtri certamine, inſtructo ad hoc ſumptuoſiſſimo apparatu; labores cùm itineris, tum regiminis moderabatur. Quibus ſanè ludis nihil Antuerpia viderat elegantius, ſi argumentum, nihil magnificentius, ſi ſumptum conſiderabat. Ipſe verò Erneſtus agminis ductor, cæteros Principes, qui magno numero erant, omneſque habitu perſonato, & ad ſtuporem eleganti ſplendebant, in arenam ducebat. Reliquum autem horum ludorum apparatum, & quæ longum foret recenſere, magnificentiam, perſonarum, & ſpectaculorum varietatem, latè deſcripſit Joannes Bochius urbi eidem à ſecretis, & typis ſuis evulgavit Joannes Moretus.

JOCIS OBSERVANDIS, Scribendis.

Callimedon Locuſta, & Dinias, Maſigetonque, & Menæchmus, ut in lib. de Civitate teſtatur Telephanes, ſcurræ: Tanta eorum fama increbuit, ut Philippus Macedo talentum illis miſerit, ut ridicula ſcribentes ad ipſum mitterent, ridiculorum enim ſtudioſus erat, uti teſtatur in Philippicis orationibus Demoſthenes. *Athenæus lib.14. cap.3.*

Alfonsus Aragonum rex, & Neapolitanorum, in ſua aula ſtultè dictorum, factorumque Ephemerides confici curabat, ut ſemper ad veſperam, qua ea recitari ſolebant, honeſtæ relaxationis ſibi, ſuiſque materiam præberet. *Auctor vitæ Arlotti plebani.*

NUGACITATEM, SCURRILITATEM Odit:

Quam Putà.

Orationem ridiculam.

Cauſidicus cùm ridicula proferret: Non temperabis, inquit Pliſtarchus, movendo aſſiduè riſui, ne reddaris ridiculus: ſicut illi, qui perpetuò luctantur, luctatores? *Plutarchus in Apophthegmatibus.*

Libertatem ſcurrilem.

Augustus Cæſar Hylam pantomimum in atrio domus ſuæ, nemine excluſo, flagellis verberavit, prætore licentiam hiſtrionis culpante. Pyladem quoque urbe, atque Italia ſummovit, quòd ſpectatorem (à quo exſibilabatur) demonſtraſſet digito, conſpicuumque feciſſet. *Suet.*

Artes Inutiles, Sordidas.

Philippus filio Alexandro Magno, cùm ſuaviter aliquando, & ſcitè ceciniſſet: Non te pudet, inquit, tam benè canere? Sat eſt enim, ſi vel audire vacet regi canentes, magnumque Muſis honorem habet, ſi certantes in hujuſcemodi artibus ſpectet alios. Qui verò viles per ſe artes obit, hic ſuæ ad honeſta ſtudia ſocordiæ induſtriam in futilibus rebus profert contra ſemetipſum teſtem. *Plut. in prooemio Periclis.*

Spectacula.

Lacon, cùm Athenis ludi fierent novorum tragœdorum, choragorum apparatum, curam Magiſtrorum, & contentionem cernens, parùm ſanam eſſe dixit civitatem, quæ tanto ſtudio luderet. Siquidem revera ludentem oportet ludere, neque multa impenſa, neque articulis in alia conducibilibus ſocordiam liceri. *Plut. lib.7. Quæſt. conv. 7.*

Gymnicus ἀγὼν apud Viennenſes ex cujuſdam teſtamento celebrabatur. Hunc Trebonius Ruffinus in Duumviratu tollendum, abolendumque curaverat. Cùm negaretur ex auctoritate publica feciſſe, eumque reſtitui hæredes poſtulaſſent: egit ipſe cauſam ſuam apud Trajanum Imperatorem, C. Plinio Nepote in conſilium abſumpto. Dicebat, eas potiſſimùm liberalitates privatorum hominum eſſe omni reipublicæ valdè ſuſpectas, quæ civitati nullum ornatum, nullam utilitatem, plebi ſolam dumtaxat voluptatem, atque delectationem afferant; qualia ſunt, venationes, ſpectacula, aliaque hujuſmodi certamina. His apprimè muneribus abduci, trahi, compelli civium animos, quam vim, atque auctoritatem, qui ſibi parare cupit, neceſſe eſt eum aliquid magnificentius ſentire de ſe. Præterea accidiſſe (quòd perpetuò ſolet) ut hoc nudo, & impudico certamine, propter otium, & voluptatem mores Viennenſium inficerentur. Placuit agona tolli. *Plinius libro 4. Epiſtol.*

Excogitata theatra cultus deorum, & hominum delectationis cauſa, non ſine aliquo pacis rubore, voluptatem, & religionem civili ſanguine, ſcenicorum portentorum gratia, macularunt: quæ inchoata quidem ſunt à Meſſala, & Caſſio Cenſ. Cæterùm auctore P. Scipione Naſica omnem apparatum operis eorum ſubjectum haſtæ venire placuit. Atque etiam S.C. cautum eſt; ne quis in urbe propiuſve paſſus mille ſubſellia poſuiſſe, ſedenſve ludos ſpectare vellet: ut ſcilicet remiſſioni animorum injuncta ſtandi virilitas, propria Romanæ gentis nota eſſet. *Val. lib.2. cap.1.*

Cùm quidam ſcripſiſſet in teſtamento, ut formoſiſſimæ duæ mulieres, quas in dominio habebat: alius item, ut impuberes coram populo digladiaturi committerentur: Pp.Rom. editis his gladiatoribus, tantam injuriam, atque inhumanitatem non æquo animo tulit: quinimmò hanc teſtantium voluntatem irritam eſſe voluit, juſſit. *Athen. lib.4. cap.17.*

Aleam.

☞ *Vide in Loco proprio.*

Saltationem.

Saltatio Ægyptiis ſevera fuit lege inhibita, apud quos pueri nec palæſtræ vacant, nec Muſicæ. *Alex. lib.2. cap.25.*

Clisthenes Sicæoniorum tyrannus, Hippoclidem F. ſuæ Agariſtiæ procum, ſaltationis odio repudiavit. *Herodotus libro 6.*

Demetrius Gynicus damnabat artem ſaltatoriam velut inutilem geſticulationem ad tibiæ modos. *Lucian. de Saltatione.*

Saltationem cùm à Romana gravitate, tum etiam à Græcis ipſis paulò cordatioribus, ac frugalioribus repudiatam videmus. Demoſthenes orator comitatum Philippi Macedonum regis apud cunctum populum Athenienſem inceſſens, nihil potuit gravius in eos jacere, quàm eſſe illos, qui nihil dubitarent ebrii ſaltare: prudentes verò, & probos, qui ſaltationes non ferrent, à ſe repuliſſe: Nec ulla ex caſtis illis Romanis matronis ſaltaſſe legitur. Saluſtius Semproniam ſcribit doctiùs cantaſſe, & ſaltaſſe, quàm neceſſe eſſet probæ. Cicero Murenam defendens, refert objectum illi eſſe à Catone, quòd in Aſia ſaltaſſet. Hoc crimen tantùm erat, ut defendere rectè factum non ſit auſus, ſed conſtanter pernegarit: Nemo (inquit) ferè ſaltat ſobrius, niſi fortè inſanit: neque in ſolitudine, neque in convivio moderato, atque honeſto. Intempeſtivi convivii, amœni loci, multarum deliciarum comes eſt extrema ſaltatio: ita ſaltationem neceſſe eſt omnium vitiorum eſſe quaſi cumulum. *Lud. Vives de Chriſtiana femina lib.1.*

Scipio Æmilianus Romanæ juventuti, quòd in Ludum hiſtrionum ingenui pueri venirent, & cum ſambuco, & pſalterio canerent, & pſallerent: & Cicero Gabinio conſulari ſtudium ſaltandi, probrum objectavit. *Alex. lib.2. cap.25.*

Tiberius Imperator ſaltatores Roma expulit: vetuitque, ut eam artem nuſquam exercerent, quòd notarent, & vituperarent mulieres, & quòd ſeditiones concitarent. *Dion. Nicæus in Tiberio.*

Domitianus Imperator ſaltationem honeſtis hominibus indecoram, atque chorearum ſtudium optimo viro planè indignam judicavit, qui Cæcilium Rufum, aut Rufinum ideò ſenatu movit, quòd ſaltaſſe diceretur. *Xiphilinus in vita Domitiani, & Alex. lib. 2. cap.25.*

Albertus Imperator Ladiſlai Hungariæ regis pater, dicere ſolebat, venationem eſſe exercitationem virilem, ſaltationem autem muliebrem. *Æneas Sylv. lib.4. Com. in Panorm.*

Alfonsus Aragonum, & Siciliæ rex, Gallos potiſſimùm leves eſſe dicebat, qui quò magis ætate provecti eſſent, eò magis ſaltatione, & inſania ſeſe oblectarent. Idem cùm fortè mulierem quandam impudentiùs ſaltantem aſpexiſſet: Expectate, inquit, mox Sybilla edet oraculum. Sentiens, ſaltationem inſaniæ genus eſſe. Sibylla autem vates non edebat oraculum, niſi furore correpta. *Panorm. lib.1. & 2.*

Audiſſe memini me, inquit L. Vives, quoſdam procul in noſtrum orbem ab extrema illa Aſia deductos, cùm ſaltantes vidiſſent mulieres, territos fugiſſe, quod illas dicerent novo, & inuſitato ſibi furoris genere concitari. Ac profectò quis non mulieres credat furere, cùm ſaltent, ſi ſaltantes nunquam anteà conſpexerit? quis non mente captas, cùm ſic ad aliquem membranæ, vel chordæ ſonitum, manus, caput, totum corpus in geſticulatione movent? *Lud. Vives de Chriſtiana femina libro 1.*

Quorum. Puta

Regum.

Quidam ματαιότεχνος coram Alexandro Magno χειροσοφίαν ſuam oſtendebat, quòd acum grani ciceris tanta certitudine

feriret,

feriret, ut eam ſenſim in parietem altiſſimè adigeret. Rex ma-
A gna expectanti munera modium ejus leguminis dono dari juſſit. *Quintil. lib. 2. Inſt.*

Athletarum.

Solon Athenienſis eos, qui exercebantur ad Olympiaca certamina, primùm dicebat eſſe ſumptuoſos, & ob id Reipublicæ graves: ubi viciſſent, ob faſtum eſſe detrimento civitati: poſtremò cùm ſenuiſſent, jam prorſus eſſe inutiles. Ad id exprimendum *Laertius* citat verſiculum Euripidis:

τρίβονερ ἐκλιπόντες οἴχονται χρόνας. *Id eſt,*

Filis ſolutis lacera parent pallia.

Anacharsis ajebat ſe demirari, qui conveniret, ut Græci, qui legibus ſuis violentiam, & injuriam puniunt, Athletas ob hoc ipſum honorarent, quòd ſe mutuò percuterent. Sed & jocans oleum dicebat eſſe venenum, inſaniam gignens, eo quòd Athletas videret unctos in ſe invicem inſanire. *Laertius lib. 1. cap. 9.*

Diogenes Cynicus Dionyſiaca certamina, quæ Athenis in honorem Bacchi magnis impendiis, pompaque celebra-
B bantur, appellabat magna ſtultorum miracula: quòd in his nihil non ridiculum ageretur. *Laert, lib. 6, cap. 2. Eraſm. lib. 3. Apoph.*

Alexandrum Magnum apparet abhorruiſſe prorſus ab Athletarum natione, quippè qui agonas ediderit plurimos tragœdorum, tibicinum, fidicinum, immò etiam rhapſodorum, venationis cujuſque generis, & rhabdomachiæ: neque pugillatus, neque pancratii ſtudioſè certamen exhibuit. *Plutarch. in Alexandro.*

Attila Hunnorum tyrannus, Aquileja exciſa, Concordiam proficiſcebatur. In itinere circulatores plerique vici cujuſdam ruſtici ad eum veniunt, & gladiatoriam ſcitè exercent. Attila turpe ducens tam valida corpora otioſam, atque inutilem agere vitam, juſſit eos armari, ac ſe quoque armis indutum equo inſilientem imitari. Quòd cùm propter inſuetudinem præſtare non poſſent, abſtinentia, & exercitatione effecit, ut utramque rem facilè præſtiterint, & milites optimi evaſerint. *Olaus in ejus vita 15.*

C *Hiſtrionum quorumlibet, Morionum. Geſticulatorum.*

Anacharsis Scytha, ridicula facientibus in convivium introductis, ſine riſu conſtitit. Mox cùm ſimia illata fuiſſet, riſit, ac dixit, quòd hæc quidem natura eſſet ridicula, homo autem comminiſceretur. *Athen. lib. 14. cap. 2.*

Apud Ciceronem refert Æmilianus, artem ludicram, & ſcenas quandoque Romanos probro duxiſſe, genuſque hoc hominum tanquam ſcurras improbiſſimos tribu amovere voluiſſe. Sub Tiberio Imperatore in opera ſcenæ prodiiſſe, famoſa nota cenſebatur. Senatuſconſulto fuit cautum ſeverè, ne equites Romani ludo, & arena polluerentur. Tametſi fertur Auguſtus Athletis conſervaſſe privilegia, & ampliaſſe, coercitionemque in hiſtriones magiſtratibus inhibuiſſe, ita ut in eos animadverſionem non haberent. *Alex. lib. 3 cap. 9.*

Produnt hiſtoriæ Romanorum, hiſtriones pulſos Italia à Nerone, cùm propter eos variæ factiones ortæ eſſent: & adeò vehementes, ut ad compeſcendam fautorum contentionem milites theatro aſſidere juberentur. Unde & Tranquillus:
D Pantomimorum, inquit, factiones ſimul cum ipſis legatæ. Reſtituti ſunt demum per Nervam, ſed iterùm poſteà ſublati à Trajano.

Domitianus Imperator interdixit hiſtrionibus ſcenam, intra domum quidem exercendi artem jure conceſſo. *Suet.*

Scribit Tacitus Annali primo, Romæ actum de modo lucaris, id eſt, precii hiſtrionum, & adversùs fautorum laſciviam multa fuiſſe decreta: ex quibus maximè inſignia, ne domos pantomimorum Senator introiret, ne egredientes in publicum equites Romani cingerent, aut alibi, quàm in theatro ſpectarentur: & ſpectantium immodeſtiam exilio mulctandi poteſtas prætoribus fieret. *Cæl. lib. 8. cap. 8. Antiq. lect.*

Isaacius Angelus Imperator gaudebat facetiis, & mollibus cantilenis. Morionibus, ſcurris, hiſtrionibus, paraſitis, mimis, cantoribus palatii fores patebant. Cùm aliquando in cœna ſibi allia afferri juſſiſſet (ἄλας aliis ἄλλας) mimorum illius ætatis feſtiviſſimus, cognomento Calibures, conſpecto cœtu mulierum, ex ancillis, & cognatis Imperatoris conſtante: Cognoſcamus priùs has inquit, Imperator, deinde aliàs adduci jubeto. Quod dictum cùm omnes & viri, & mulieres riſu excepiſſent: ille colore mutato, & vix repreſſa iracundia morionis licentiam minis caſtigavit. *Nicetas lib. 3.* E

Henricus III. Imperator Agnetem Gulielmi Pictavienſis principis filiam, Moguntiæ inunctam, regalibus ſibi nuptiis Ingelheimi jungens, infinitam hiſtrionum, atque joculatorum multitudinem non ſolùm muneribus, ſed etiam cibo, potuque vacuam, & mœrentem abire permiſit. *Crantzius lib. 4. Metrop. cap. 32. & Cuſp.*

Vincentius in Speculo hiſt, lib. 29. cap. 41. regem Galliæ Philippum aſſerit dixiſſe, Hiſtrionibus dare, eſt dæmonibus immolare. *Olaus lib. 15. cap. 31.*

Alphonsus Aragonum rex, quamquam eſſet liberaliſſimus, ſtultos tamen, & moriones perraro admiſit: hujuſmodi homines ciſternæ rimoſæ perſimiles eſſe dicens, quas ut nullus impleret imber, ſic hos nulli quamvis magni proventus, rerumque compendia exſatiarent. *Pontan, de Liberalitate.*

Magnus Sforcia abhorrebat plurimùm ab inſanis, & morionibus, qui atra bile laborarent, quòd ancipiti joco riſum pariter, & luctum movere poſſent: ſuo ſcilicet periculo admonitus, quòd ad Collem Senenſis agri oppidum inſanus quidam, dum joco militari intemperanter laceſſeretur, & ob id irritantem ſaxo petere vellet, ipſi Sforciæ tegumentum F capitis ſummo cum vitæ diſcrimine decuſſiſſet. *Jovius in vita Magni Sforciæ.*

Fridericus III. Cæſar, interrogatus, An moriones in convivium intromittendi eſſent? Neque ſtultis, inquit, delectari poſſum, neque ſuperbis eſſe amicus. *Æneas Sylvius lib. 2. Comment. de Rebus geſtis Alphonſi.*

URBANITATIS FINIS, VEL PROPRIUS.

Polybius auctor eſt, Arcadas, quod erant vita auſteri, & duri, quò civium animos mitigarent, ludos excogitaſſe: quos poſteà quia dimiſerint, ita animis obduruiſſe, ut tota Græcia execrabiles haberentur. *Cæl. lib. 8. cap. 7. Antiq. lect.*

IMPROPRIUS.

Causa Honesta.

Verbi gratia. G

Muneris obtinendi.

Alexander Magnus Serapioni, uni ex grege eorum, qui ſecum luſitabant pila, quia nihil petebat, nihil largiebatur. Cùm autem ad ludum acceſſiſſet Serapion, adjecit pilam aliis: Cui ubi dixit rex: Quid mihi das? Non petis, inquit. Riſit rex, atque ampla largitione eſt eum proſecutus. *Plut. in Alex.*

Aristippus quondam petiit talentum à Dionyſio: cùmque redarguendi nactus occaſionem, diceret: Nonne tu prædicabas, Philoſophum non egere? Da, inquit, & poſteà de hoc diſputabimus. Cùm accepiſſet pecuniam: Annon, inquit, rectè dixit, Philoſophum non egere? Non eget, qui cùm opus eſt, habet, unde accipiat. *Laert. lib. 2. cap. 8.*

Inter ſtipatores Rolfonis Danorum, & Sueonum regis erat Vigo quidam, qui cùm dicacitate ſua regem exhilaraſſet, armillam auream præmium meruit. Eam indutus dextra, ſiniſtram in tergo retorſit. Rogatus. Quid ſibi vellet novus inceſſus: reſpondit: Erubeſcere ſiniſtram, neque in conſpectum ditatæ germanæ prodire. Cujus comitate verbi prome- H ruit & alteram. Qua accepta, jurejurando confirmavit, ſi regi ſuperſtes, foret quacumque injuria rex periret, ſe necis ejus ultorem fore. Idque præſtitit, nam cùm oppreſſo per Sveciæ præfectum regi ſolus ſupereſſet, gladio, quem à victore acceperat in argumentum futuri commilitii, converſo, tradentem transfixit, per aſtantes Miniſtros diſcerptus. *Crantzius lib. 1. Daniæ, cap. 16.*

Animandi.

Laco. referente quodam, Sagittis Perſarum ſolem obſcurari ſolere: Benè narras, inquit: in umbra certè meliùs præliabimur. *Val. lib. 3. cap. 7.*

Mirari ſuprà modum Giſco, Pœnorum illuſtrium unus, Romanam aciem ad Cannas in procinctu ſtantem, nec tam vehemens admiratio carebat metus ſuſpicione. Ad quem protinus eluendum tempeſtivè Annibal. At illud, ait, puto te multò magis miraturum, quod in tanto hoſtium numero nemo eſt, qui Giſco nuncupetur. Movit ea vox riſum aſtantibus, & ſpem maximam Pœnis attulit fiducia ipſius ducis, qui in aperto diſcrimine joco non abſtineret. *Plut. in Fabio.*

Atten-

Attentionis excitandæ.

A ☞ *Vide Tit. Reprehenſio urbanæ Negligentiæ.*

Famis mitigandæ.

Lydos aleæ, pilæ, & teſſerarum ludum non tam voluptatis, quàm compendii gratia excogitaſſe Herodotus tradit. Nam cùm gravitate annonæ patria premeretur, ſic famam conſolari ſolebant, altero quidem die cibum ſumentes, altero ludis operam dantes. *Polydor. lib. 2. cap. 13. de rerum Invent.*

Seditionis præcavendæ.

Petrus Medices, anno à Coſmi patris morte vertente, cùm civitatem res novas ſpectare videret, uti animos civium aliis curis à ſeditione, & rebellione averteret, conſilio ſuorum equeſtres ludos magno apparatu, ſpectaculaque varii generis indixit, anno Salutis humanæ M. CCCCLVI. Commiſſis ludis Laurentius filius omnium, quibus cum concurrerat, victor, odium populi jam ante in patrem conceptum ſua virtute auxit: tantùm abfuit, ut cœptam jam conjurationem reſtinxerit. *Brutus lib. 2. Flor. hiſt.*

Liberalitatis exercendæ.

Athenienſis quidam non admodùm locuples, cùm omnia diſtraxiſſet, & quod inde erat redactum, ad centum ſtateras,
B offerret Alcibiadi, quem deperibat, ut acciperet orans: eum ad cœnam vocavit Alcibiades. Benignè accepto aurum homini reddidit, juſſitque, ut redimentes poſtero die vectigalia publica licitatione ſuperaret. Detrectanti, quòd multorum talentorum eſſet licitatio, denuntiavit: Ni faceret, ſe verberibus eum mulctaturum, erat namque privata quædam ei cum publicanis offenſio. Manè igitur ad forum profectus incola addidit licitationi talentum. Ubi collatis capitibus indignantes publicani laudare eum juſſerunt prædam, tanquam repertu-rus neminem eſſet: perculſo homine, & jam recedente, procul ſtans Alcibiades, archontibus: Me, inquit, ſcribite, meus eſt amicus, ego pro eo ſpondeo. Quo audito, omne illorum abſciſſum conſilium fuit. Soliti enim ſecundis redempturis diſſolvere priores, non expediebant rei difficultatem. Precibus igitur hominem aggreſſi ſunt oblata pecunia: ſed non permiſit Alcibiades, ut minus caperet talento. Quod ubi accepit, ea mercede juſſit ei rem relinqueret, atque ea ratione homini ſubvenit. *Plut. in Alcibiade.*

M. Antonius III. vir amico cuipiam decies H. S. juſſerat
C dari. Obſtupeſcente diſpenſatore, & quo ſummæ magnitudinem ei oſtenderet, argentum in medio proponente, tranſiens, Quid hoc eſſet, rogavit. Ubi reſpondit diſpenſator, id quod donari juſſerat: livorem ejus coniiciens Antonius: Ego verò majorem ſummam, inquit, eſſe decies putavi. Hoc exiguum eſt. Itaque alterum ei tantùm adiice. Plutarchus in Antonio. Hoc Neroni Imp. erga prætorianum militem, Agrippina ſuccenſente, tribuit *Xiphilinus.*

Fuerant Sigiſmundo Cæſari ex Hungaria allata quadraginta millia nummorum aureorum. Quæ ubi, noctu adventante, in quos converteret uſus, ſolicitè cogitaret, per cubicularios ocyus conſiliarios omnes, ac militum duces ad ſe vocavit: & aperta arca: Ecce (inquit) crudeliſſimi hi hoſtes, ac carnifices (nummos oſtendens) ſomnium mihi eripuerunt: accipite, ac inter vos dividite, ut mihi tranquillè dormire liceat. Diſtributa itaque pecunia inter eos, cùm exirent viri à conſiliis: Recedit jam (ait) à me tortor ille, qui me flagellavit, ſecuriùs jam quieſcam. *Æneas Sylvius lib. 4. Comment. in Alfonſum.*

Inhonestus. Causa.

Inſidias occultandi.

D Mithridates Ponti rex, adversùs Ariarathem nepotem, Cappadociæ regem, bellum ſuſceperat. Sed cùm Ariarathis vires opinione majores offendiſſet, ut in colloquium venire vellet, ab Ariarathe petiit, miſſis utrinque, qui explorarent, ne occultè in colloquium arma ferrent. Cùm is, qui Mithridatis corpus prætentabat, manum ſub veſte ad baltheum poneret, Mithridates ſubridens dixit: Cave, ne ſi inferiorem partem manu petieris, alium quàm quem quæris pugionem invenias. Is virilia dici arbitratus, quærere ultrà abſtinuit. Remanſit igitur in ea parte penes Mithridatem parvus pugio, quo nepotem, dum alloqueretur, interemit. *Fulg. lib. 7. cap. 3.*

URBANITATIS FRUCTUS.

Bonus.

Philippus rex Macedonum, & Menegetes pancratiaſtes in palæſtra verſabantur. Milites intereà circumſtantes ingenti vociferatione ſtipendia flagitabant. Philippus cùm non haberet, acceſſit, ſudore diffluens, pulvere reſperſius, atque arridens eis: Rectè, inquit, dicitis, ò commilitones: verùm ego E quoque nunc ob eam cauſam adversùs Barbarum ungor, ut cumulate vobis gratias rependam. His dictis, manibus plaudens, per medios eos cucurrit, atque ſeipſum in piſcinam abjecit. Quam rem Macedones ridebant. Philippus uſque eò ſe immergere contra pancratiaſtem, & faciem conſpergere non antè deſtitit, quàm milites defeſſi diſcederent. Hujus ſtratagematis Philippus inter pocula perſæpè mentionem faciebat, quòd jucundiſſimo ludibrio inſtantes repuliſſet. *Polyæn. lib. 4.*

Herodes ſophiſta, uxoris Regillæ mortem luxit impotentiùs, adeò ut picturas, & ornamenta domus coloribus atraret, velis pullis tegeret, ac lapide Lesbio obſcuraret omnia, nam is funeſtus, ac niger eſt. Quodam die cùm Lucius, qui fruſtrà conatus fuerat Herodi perſuadere, ut lugeret moderatiùs, pueros videret in fonte ædibus vicino lavantes raphanides, rogabat, Cui pararetur ea cœna? Illi reſponderunt, Herodi. Tum Lucius: Injuriam facit Regillæ, qui albis radiculis veſcatur in atra domo. Id ubi renunciatum eſt Herodi, amovit ab ædibus funeſtam ſpeciem, ne à probis irrideretur. *Philoſtratus.*

Græci, qui poſt extinctum Exarchatum manſerant in ipſa F Italia, conflixere crebriùs cum Italis, & Beneventanis graves incumbebant. Theobaldus Camerinorum princeps, Græcos quotquot cepit, eviratos remiſit, addens ignominiæ riſum. Quandoquidem, inquit, Imperator veſter eunuchis gaudet, quotquot emiſerit gallos, capos remittam. Mulier Græca, virum captum in caſtra ſecuta magnis ejulatibus: Quid eſt, inquit, quòd bellum feminis indixiſtis? Tum Camerinus: Et quis (malum) feminis, niſi Amazonibus, bellum inferat? At illa: Hac parte, inquit, truncatos ſi remittitis, non viros, ſed feminas ſpoliaſtis. Camerinus feminæ urbanitate delectatus: Quid, inquit, faciam vis viro tuo, ſi iterùm in me pugnans capiatur? Reſpondit illa: Oculos, & aures cum naſo amittat, modò vir maneat. *Crantzius lib. 3. Metrop. cap. 9. ex Luitprando.*

Henricus Erichtonis, vel Ethiconis, Comitis ab Altorff, & Ravenſpurg F. à ſororis marito Ludovico Francorum, & Bojorum rege, Ludovici Pii nepotes (alii ſcribunt, à Carolo Magno, alii à Ludovico Pio) quicquid in ſuperiore Bojaria aureo vehiculo à prima luce ad meridiem ambiret, quaſi ludo G popoſcit. Ludovicus ratus, fratrem conjugis pauperiorem eſſe, quàm ut aureum currum poſſideret, poſtulatis annuit. Mox Henricus plauſtro ruſtico, in ſinu quidem aureum curriculum geſtans (unde cognomen ei adhæſit) circumvectus eſt à Lyco fluvio ad Ambronem flumen, à Gelono flumine ad Alpes Peninas. Arriſit Ludovicus dolo, & quæcumque hiſce finibus continentur, Henrico donavit. Hujus poſteritas deinceps potita eſt Bojaria. *Aventinus lib. 4. Annal. Bojor. & Albertus Crantzius lib. 2. Saxoniæ, cap. 26. & Munſterus in Coſmographia.*

Urbanitatem Lupi Epiſcopi.

☞ *Vide paulo ante. Reprehenſio, Exprobratio Jocoſa §. Tyrannidis.*

Malus.

☞ *Vide Tit. Jocos aliorum non ferre.*

Stratonicus Athenienſis citharœdus, ob licentiam in ridiculis à Nicocle Cypriorum rege ſublatus eſt de medio, veneno hauſto, cùm ejus filios cavillatus eſſet. *Athen. l. 8. c. 7.*

Gens quædam Pelaſgica, quæ Lemnum incolebat, navibus tranſmiſit in Bæbronem, vel, ut *Herodotus*, Brauronem Atticæ H regionem, atque ex ea mulieres raptas abduxerunt. Poſt ubi peſtilentia laborarent, oraculo juſſi ſunt Athenienſibus ſatiſfacere, atque ita futurum, ut peſtilentia liberarentur. Athenienſes rogati, quo pacto placari vellent? denunciarunt, ut Lemno decederent. Hanc conditionem cùm audiſſent Pelaſgi, per jocum reſponderunt, id facturos ſeſe, ſi quis Borea vento unius diei navigatione domo profectus Lemnum tranſmitteret. Evenit deinde, ut cùm Darius in Thracia agens, omnia undique ſubigeret, Miltiades dux Athenienſium è Cherroneſo ſolvens: Lemnum aggrederetur. Pelaſgis denuncians, ſe Borea uniuſque diei curſu adeſſe domo profectum: nam Cherronneſum tenebat, atque illic habitabat. Itaque Hermon Pelaſgorum princeps Lemno ceſſit. Quòd cùm Darii metu compulſus faceret, adſimulabat tamen ſe volentem cedere, quò gratum faceret Athenienſibus. *Ex Græcorum collectaneis. Æmilius Probus in Miltiade*, paulò aliter.

Urbs.